

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.852/2019/4.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit előadó bíró

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Székely Andrea ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Szabolcs ügyvéd

A per tárgya:

Kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 41.Pf.638.980/2018/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.P.52.693/2017/55-II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 2.802.400 (kétmillió-nyolcszázkétezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek 2015. november 25-i kockázatviselési kezdettel házörző otthon vagyonbiztosítási szerződést kötöttek a ... helyrajzi szám alatti ingatlanra (a továbbiakban: ingatlan), amelyben a felperes a házastársával felújítást és bővítést végzett. A fűtés céljából használt fémkandalló begyűjtésével összefüggésben az ingatlanban 2015. december 2-án tűz keletkezett, amelynek következtében az épület jelentősen megrongálódott, és az ingóságok nagy része megsemmisült. A felperes 2015.

december 4-én az alperesnél bejelentette a káreseményt, azonban az alperes a biztosítási szolgáltatás teljesítését megtagadta. A 2016. április 4-én kiállított tűzvizsgálati jelentés szerint a tűz keletkezési oka minden kétséget kizáróan nem volt bizonyítható.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a 2015. december 2-án bekövetkezett káreseménnyel összefüggésben 28.023.963 forint biztosítási szolgáltatás és járulékai megfizetése iránt indított keresetet az alperessel szemben.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [4] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes joglemondó nyilatkozatot írt alá. Kifejtette, hogy a felperes megtevesztette az ingatlan típusát illetően, így szerződésük érvénytelen, és arra is hivatkozott, hogy a felperes a biztosítási esemény bekövetkezését nem bizonyította. Álláspontja szerint az az ingatlan nem minősült biztosítottnak, mert építés alatt állt, ugyanakkor a felperes, illetőleg házastársa a kármegelőzési kötelezettségét súlyosan gondatlanul megszegte, ezért mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól.

Az elsőfokú közbenső ítélet, és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes teljes helytállási kötelezettséggel tartozik a 2015. december 2-án bekövetkezett tűzkár biztosítási esemény következtében a felperesi ... helyrajzi számú ingatlanban keletkezett károkért.
- [6] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének indokolása szerint a felek érvényes vagyonbiztosítási szerződést kötöttek, és a biztosítási esemény bekövetkezett. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:8. § (3) bekezdésének alkalmazásával arra a következtetésre jutott, hogy az írásbeli joglemondó nyilatkozathoz semmilyen joghatás nem fűződhet, az nem felel meg a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 196. § (1) bekezdés b) pontjában írt feltételeknek. Az ingatlan biztosítási védelem alatt állt, mert a felperes azon csak egy egyszerű átalakítást hajtott végre.
- [7] A mentesüléssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fémkandallóra vonatkozó előírások megszegése, a felperes házastársának óvatlansága nem minősül olyan súlyos gondatlanságnak, amely a Ptk. 6:463. § és a 6:464. § (1)-(2) bekezdés értelmében alapot szolgáltat az alperes mentesülésére. Döntése értelmében a fémkandalló túlzott megpakolása és a gyúlékony anyagok tárolása nem tekinthető súlyosan gondatlan magatartásnak. Mindezekre figyelemmel a Pp. 213. § (2) bekezdésének alkalmazásával határozott.
- [8] A másodfokú bíróság jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.410.000 forint első- és másodfokú perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 1.681.400 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [9] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak a joglemondó nyilatkozattal, továbbá a megtevesztésre, illetőleg a közlési kötelezettség megsértésére alapított védekezéssel kapcsolatos álláspontjával, azonban megítélése szerint az alperes kockázatviselése nem terjedt ki a káreseményre.
- [10] Megállapította, hogy az épület átépítés alatt állt, azonban az alperes szándéka arra irányult, hogy kizárja a kockázatát az építés alatt álló épületek esetében. Idézte a 312/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 1. számú mellékletéből az engedély nélkül végezhető építési tevékenységek meghatározását. Kifejtette, hogy az ingatlanban építkezés zajlott, amelybe a bővítés és átépítés is beletartozik. A Ptk. 6:8. § (1) bekezdésének alkalmazásával a biztosítási szerződés általános szerződési feltételeinek 13. pontját úgy értelmezte, hogy az alperes erre az esetre a kockázatviselését kizárta, ezért nincs alapja a marasztalásának.

- [11] Mindezek mellett a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes házastársa súlyosan gondatlan magatartást tanúsított a tűz kialakulásában, továbbá a kármegelőzésnél és annak elhárításánál, amely a Ptk. 6:464. § (1) bekezdés a)-b) pontjai szerint a mentesülését eredményezi a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól. A felperes házastársa súlyosan ittas állapotban megsértette a fémkandalló kezelésének és a tűzkár megelőzésének általános és alapvető szabályait, mert a tűz közelében nem szabad nagy mennyiségű éghető anyagot tárolni. A felperes házastársa mindezt figyelmen kívül hagyta egy olyan fűtőkészülék mellett, melynek sajátos működését és az előidézett rendellenességet ismerte, ezáltal a szándékossághoz közeli súlyosan gondatlan magatartást tanúsított. A másodfokú bíróság értékelte azt is, hogy a fűtőeszköz közelében a tűz táplálására alkalmas égésgyorsító folyadékot is találtak. Mindezekre tekintettel a közbenső ítéletet megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyására irányult. Másodlagosan kérte, hogy a Kúria utasítsa a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára.
- [13] A felperes előadta, hogy a másodfokú bíróság megsértette a Ptk. 6:439. § (1)-(2) bekezdését, a 6:462. §-át, a 6:91. §-át, a 6:111. §-át, és a 6:8. § (3) bekezdését.
- [14] A felperes állítása szerint a háznak csak elenyésző része állt felújítás alatt, csak a teraszt bővítették, a többi részén nem volt építkezés, ezért az épület 85 %-ára a Ptk. 6:439. § (1)-(2) bekezdése szerint fennállt az alperes helytállási kötelezettsége. A káresemény idején már csak a villanyszerelési munka volt hátra. A szerződés tartalmát illetően utalt az „új Bit.” 96. § (1) bekezdésére és a 103. § (7) bekezdésére. Előadta, hogy a biztosítási szerződés is elégett, és a biztosító nem mutatta be az eredeti szerződést, annak konkrét tartalma nem ismert.
- [15] A felperes kiemelte a tényállás lényegesnek tartott részeit, és megismételte, hogy a lemondó nyilatkozat aláírására megtevesztéssel és jogellenes fenyegetéssel vették rá. A tűz keletkezési oka nem volt bizonyítható, a tűz elsődleges oka nem az a körülmény volt, amelynek a másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított (a kandalló előtt felhalmozott éghető anyagok). Utalt a 2017. november 22-i nyilatkozatára, és házastársának tanúvallomására.
- [16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartására irányult. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a káresemény tekintetében a kockázatviselése nem állt fenn. Arra hivatkozott, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében figyelmen kívül hagyta, hogy a másodfokú bíróság a mentesülését a károkozás, valamint a kármegelőzési és a kárenyhítési kötelezettség tekintetében is megállapította. A Ptk. 6:439. § (1)-(2) bekezdés és a 6:111. § megsértésének az érdemi döntés szempontjából nincs jelentősége. A joglemondó nyilatkozatot ebben a minőségében egyik bíróság sem értékelte. A másodlagos felülvizsgálati kérelem indokát a felperes nem fejtette ki. A felperes házastársa részéről a szándékosság és a gondatlanság is megvalósult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felülvizsgálat szigorú eljárásjogi szabályok által szabályozott rendkívüli perorvoslat, amelyben kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által hivatkozott, konkrétan megjelölt jogszabálysértések vizsgálhatók. A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezeknek az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha megjelöli pontosan a megsértett jogszabályhelyet, és ehhez képest a jogszabálysértés tartalmát jogi

álláspontjával együtt előadja.

- [18] A felperes az „új Bit.” szabályaira történő utalással kifogásokat fogalmazott meg a biztosítási szerződés tartalmával kapcsolatban, de a megjelölt rendelkezések nem álltak összhangban a felülvizsgálati kérelem ehhez fűzött magyarázatával. A felperes a jogszabály évszámának és sorszámának pontos megjelölése nélkül az „új Bit.”-et nevezte meg, azonban a 96. § (1) bekezdést illetően feltehetőleg a régi Bit. (2003. évi LX. törvény) rendelkezéseire utalt, ellenben annak a jogvédelmi biztosításról szóló 103. § (7) bekezdése sem kapcsolódik a felek jogvitájához. A felülvizsgálati kérelem fenti pontatlansága folytán a régi vagy a 2014. évi LXXXVIII. törvényben szabályozott új Bit. bizonytalan tartalmú részeire történő hivatkozások a Pp. 272. § (2) bekezdésében írt eljárási feltételeknek nem felelnek meg, ezért érdemben nem vizsgálhatóak.
- [19] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az eljárási szabályok megsértésére nem hivatkozott, ezért a másodfokú bíróságnak a bizonyítékok értékelését érintő tevékenysége alapján megállapított tényállást a felülvizsgálati eljárásban is irányadónak kellett tekinteni.
- [20] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Ptk. 6:439. § (1)- (2) bekezdés, a 6:462. §, a 6:91. §, a 6:111. § és a 6:8. § (3) bekezdés megsértésére hivatkozott.
- [21] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [22] A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében a felperes keresetét egyrészt azért utasította el, mert a vagyont biztosítási szerződés általános szerződési feltételeinek az általános kizárásokról szóló 13. pontját a Ptk. 6:8. § (1) bekezdésének alkalmazásával értelmezte, és arra a következtetésre jutott, hogy az ingatlanban folytatott építési tevékenység miatt az alperes kockázatviselése a káresemény időpontjában nem állt fenn. A felperes azonban a felülvizsgálati kérelmében a Ptk. 6:8. § (1) bekezdésének megsértésére nem hivatkozott, így a Kúria a jogerős ítéletnek a szerződés vitatott feltételének értelmezését érintő részét nem vizsgálhatta.
- [23] A felülvizsgálati eljárás nem érinthette a jogerős ítéletnek az alperes biztosítási szolgáltatás alóli mentesülését megállapító részeit sem, mert a felülvizsgálati kérelem a másodfokú bíróság által alkalmazott Ptk. 6:464. §-ának megsértését ugyancsak nem jelölte meg.
- [24] A felülvizsgálati kérelemben megnevezett anyagi jogszabályok egy részét a másodfokú bíróság nem alkalmazta, más részük pedig nem állt tartalmi összefüggésben a keresetet elutasító döntéssel.
- [25] A Ptk. 6:439. § (1)-(2) bekezdései a biztosítási szerződés jellegadó szolgáltatásait tartalmazó általános rendelkezések, amelyek a jogvita tárgyához annyiban kapcsolódnak, hogy a felek között nem vitásan a Ptk.-ban nevesített biztosítási szerződés jött létre, azonban a káresemény folytán felmerült vitás kérdéseket ezek a szabályok nem érintik, következésképpen azokat a jogerős ítélet sem sértheti.
- [26] A Ptk. 6:462. §-a a biztosítók teljesítésére irányadó rendelkezés, amelynek csak abban az esetben lett volna érdemi jelentősége, ha az alperes teljesítési kötelezettsége fennáll. A jogerős ítélet felülvizsgálattal nem érinthető indokai alapján a káresemény az általános szerződési feltételek 13. pontja szerinti általános kizárások hatálya alá esett, ugyanakkor az alperes ettől függetlenül is mentesülne a teljesítési kötelezettsége alól, így a jogerős ítélet a biztosító teljesítésének általános szabályát tartalmazó Ptk. 6:462. §-át sem sérti.
- [27] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes által aláírt joglemondó nyilatkozathoz kötelmi hatály nem fűződött, ezáltal a döntését nem erre alapította, míg a biztosítási szerződést érvényesnek és a felek jogviszonyára hatályosnak tekintette, ezért a jogerős ítélet a joglemondást szabályozó Ptk. 6:8. § (3) bekezdését, valamint a megtévesztés és jogellenes fenyegetésről rendelkező 6:91. §-át és az érvénytelenségi okkal érintett szerződés érvényessé válására irányadó 6:111. §-át nem sértheti.
- [28] A kifejtett indokok alapján a Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően eljárva megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt - érdemben vizsgálható - okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

- [29] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes ügyvédi munkadíjban felmerült felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a-b) pont, valamint a 3. § (5)-(6) bekezdésének alkalmazásával a kifejtett érdemi tevékenységgel arányban állapította meg.
- [30] A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.
- [32] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. március 12.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Bleier Judit s.k. előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró